

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 30 października 2024 r.

Poz. 7125

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NPII.4131.1.845.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 25 października 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IX.28.2024 Rady Gminy Ślemień z dnia 19 września 2024 r. *W sprawie utworzenia filii Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu oraz zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu*, w całości, jako sprzecznej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 19 września 2024 r. Rada Gminy w Ślemieniu przyjęła uchwałę Nr IX.28.2024 w sprawie utworzenia filii Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu oraz zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu, dalej jako „uchwała”.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w całości jest niezgodna z prawem.

W § 1 uchwały Rada Gminy postanowiła powołać filię Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu z siedzibą w Koconiu, ul. Żywiecka 38, zaś w § 2 uchwały Rada Gminy dokonała zmiany w załączniku do Uchwały Nr XV/82/20211 Rady Gminy w Ślemieniu z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu.

W ocenie organu nadzoru, regulacja § 4 uchwały stanowiąca, że *Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego* istotnie narusza art. 2 Konstytucji RP. Podkreślić bowiem należy, że nadanie statutu gminnego ośrodka kultury (jak również jego zmianę) należy zaliczyć do kategorii aktów prawa miejscowego, których wejście w życie uzależnione jest od publikacji w dzienniku urzędowym. Jednakże uchwała nr XV/82/2011 Rady Gminy w Ślemieniu z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Kultury „Jemioła” w Ślemieniu nie miała charakteru aktu prawa miejscowego, o czym stanowi § 4 uchwały w brzmieniu: *Uchwała wchodzi w życie z 1 stycznia 2012 r.* W uchwale tej Rada Gminy nie przewidziała obowiązku jej publikacji w Dzienniku Urzędowym. Tym samym uchwała zmieniana nie została zaliczona przez Radę Gminy do aktów prawa miejscowego i tym samym nie została, w sposób określony w art. 42 ustawy o samorządzie gminnym, prawidłowo ogłoszona w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

W ocenie organu nadzoru niedopuszczalna jest zmiana uchwały nie będącej aktem prawa miejscowego (tzw. uchwały zwykłej) uchwałą posiadającą charakter aktu prawa miejscowego. Zmiana uchwały powinna nastąpić w takim samym trybie, w jakim uchwała zmieniana weszła w życie. Charakter prawny aktu zmieniającego jest obowiązkowo taki sam, jak aktu zmienianego. Przepisy zmieniające mają charakter niesamodzielny. Wobec powyższego, jedynym legalnym sposobem zmiany uchwały, której nie przypisano

waloru aktu prawa miejscowego, a która powinna stanowić akt prawa miejscowego, jest uchylenie jej, w formie uchwały zwykłej i podjęcie nowej uchwały w sprawie nadania statutu instytucji kultury (a nie zmiany statutu), która stanowić będzie akt prawa miejscowego. Nie może być bowiem tak, by pierwotny akt nie był opublikowany w wojewódzkim dzienniku urzędowym, a już zmiana tego aktu w tym dzienniku promulgacyjnym została publikowana. Rozwiązanie takie powodowałoby nieczytelność i stan niepewności prawnej w zakresie obowiązywania uchwał ogłoszonych w tym publikatorze.

Wprowadzenie dwóch różnych trybów wejścia w życie uchwały – innej w uchwale pierwotnej i innej w uchwale zmieniającej, powoduje że akt ten jest sprzeczny z wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP zasadą demokratycznego państwa prawnego.

Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że utworzenie filii ośrodka kultury jest możliwe tylko poprzez zmianę statutu tej instytucji. Nie istnieje żaden przepis obowiązującego prawa, stanowiący o możliwości powołania filii instytucji kultury uchwałą, będącą aktem prawa miejscowego, jak ma miejsce to w § 1 przedmiotowej uchwały.

Mając na uwadze powyższe, istnieje konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego całej uchwały.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IX.28.2024 Rady Gminy Ślemień z dnia 19 września 2024 r. *W sprawie utworzenia filii Gminnego Ośrodka Kultury „Jemiola” w Ślemieniu oraz zmieniająca uchwałę w sprawie statutu Gminnego Ośrodka Kultury „Jemiola” w Ślemieniu* – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz